

Els soldats de Déu

Joan Daniel Bezsonoff

Si el Salieri de Miloš Forman i de Peter Shaffer (no parli de l'Antonio Salieri històric, molt bona persona, segons que tinc entès) hagués estat escriptor i hagués viscut a França ara fa cent anys, hauria patit tant com a la Viena de Mozart. El seu botxí s'hauria dit Raymond Radiguet. La fecunditat i la precocitat d'uns quants artistes pot semblar monstruosa als pobres col·legues menys dotats, obligats a refugiar-se en experiments i elucubracions diverses. Si Johann Strauss fill va compondre el seu primer vals a sis anys i Felix Mendelssohn-Bartholdy, la seua primera òpera als dotze, Raymond Radiguet va escriure *El diable al cos* a disset anys. A Radiguet l'empipava molt que li recordessin l'edat. Sempre responia, enfadat: "L'edat no és res. És l'obra de Rimbaud que em sorprèn i no l'edat que tenia quan va escriure-la." Entesos, *monsieur* Radiguet, però com podríem oblidar que l'autor d'aquesta marqueteria psicològica només tenia disset anys i coneixia quasi tots els secrets de l'ànima humana? El seu editor, Gaston Gallimard, que n'havia vist més, li digué *Prodigieux, mon petit!* I tant! Aquesta obra mestra no té la fama que es mereix. Escrita en un francès meravellós, el francès de Marcel Proust passat pel crivell clàssic, aquesta primera novel·la és una autèntica obra mestra. El narrador, un minyó que viu a la vall del Marne durant la Primera Guerra Mundial, té una relació apassionada amb la dona d'un soldat. Imagineu-vos l'escàndol que va causar aquest llibre clarament autobiogràfic quan es va publicar el 1920. Amb un cinisme tranquil que recorda sovint *L'immoraliste*, d'André Gide, el narrador celebra la destrucció de la família i les alegries de l'adulteri sense cap respecte pel sacrifici dels soldats. El narrador no manifesta cap sentiment de culpabilitat i descriu la passió amorosa amb l'experiència d'un vell marquès del segle XVIII. Mentre els altres, un poc més grans que

El diable al cos

RAYMOND RADIGUET

Traducció de Josep Maria Pinto González

El cercle de Viena

Barcelona, 2010

168 pàgines / 16 euros

ells, s'enfanguen dins les trinxeres en companyia de les rates, de les cabres i de tota la menjança d'Europa, el senyoret fa l'amor amb la tranquil·litat d'un rossinyol inconscient. Com a contrapès del *Diable*, us aconselli la lectura de *La*

por, l'admirable novel·la de Gabriel Chevallier, i comprendreu millor les raons de l'escàndol.

Després d'aquest primer llibre, Raymond Radiguet va escriure *El ball del comte d'Orgel*, variació brillant de *La princesa de Clèves*. Mentre els seus coetanis exploraven les províncies llunyanes del surrealisme, Radiguet citava com a mestres seus Ronsard, Malherbe i Jean de La Fontaine. Aquí rau, al meu entendre, el miracle de Radiguet. Escriu en la llengua del segle XVII a penes modernitzada amb la mentalitat i els coneixements d'un jove burgès francès de la *belle époque*. Amb els mots més senzills, com Jean Racine, crea un univers ric, sufocant, d'hivernacle.

Radiguet vivia a 200 quilòmetres per hora i es va morir a vint anys. Tres dies abans de morir-se en una cambra d'hotel, no havia perdut res del seu talent i deia al seu amic Jean Cocteau, desesperat: "Écoutez, écoutez une chose terrible. Dans trois jours je vais être fusillé par les soldats de Dieu. Vos renseignements sont moins bons que les miens. L'ordre est donné. J'ai entendu l'ordre."

Raymond Radiguet sempre va saber que no hauria d'esperar gaire la seua cita a Samarcanda.

EL TEMPS